

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:	Prețul inserțiilor:	Correspondențele sînt a se adresa redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. —	Pentru publicații oficiale, concurse, etc. etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.	„FOAIA DIECESANĂ”;
” ” ” pe 1/2 an . . . 2 ” 50 ”		era bani de prenumerațiune și inserțiuni la
” România și străinătate pe an . . . 14 franci		Tipografia diecesană în Caransebeș.
” ” ” ” pe 1/2 an 7 ”		

D'ale ortografiei românești. *)

În ortografia română, după lupta încredințată dintre etimologiști și fonetiști, însfârșit un lucru este sigur: principiul *fonetic* s'a adoptat pretutindeni de Români.

Recunoaștem, că *dincoace* de Carpați, îcî colo, în Blaj și Arad Lunăcară, câte un răzlet cavalier din garda veche a Blajului se pare, că se mai zbate pentru etimologizmul muribund, sau mai bine zis pentru etimologizmul mort. Putem zice mort cu atât mai ales, căci chiar și în locurile sus menționate generația mai tineră merge înainte destul de neturburată de etimologizmul și scrie foneticeste îndată ce scapă de sub îngrijirea școlilor d'acolo.

Alteva însă ie ceea ce ne preocupă, și cred că ar trebui să preocupe și pe alții. Și adică:

Primit odată așa primitul fonetism, rămâne să facem încercările de a *întristua o deplină unitate în aplicarea lui*.

Munca unificării nu va fi poate tocmai ușoară, pentru o cauză foarte simplă: *ortografia în unele puncte, ori cât de ingenios ar fi tratată, rămâne o întrebare de concenție*. Și în adevăr publicul nostru de astăzi, deși citește tot mai multe ziare și cărți, nu poartă interes pentru chestiunile ortografiei nici pe departe așa, cum au purtat părinții noștri, care au risipit atîta cerneală în probleme ortografice . . .

Dar oamenii mai rezonază și așa:

Avem o academie în București, ieste treaba icî să ne stabilească unitatea definitivă în ortografia fonetică.

Foarte adevărat.

Cu toate aceste îni permit a fi de părere, că adevărate rămîn și următoarele:

Mai întăi, n'avem să așteptăm, ca toate lucru-

*) Domnul redactor responsabil ieste rugat a păstra în mod excepțional ortografia manuscrisului pentru mai bună înțelegere a punctelor ce urmează.

rile, de care se ocupă Academia, să le prindă deagata.

A doua, Academia amănă dezlegarea d'acolo or an — va fi avînd cuvînt la sale.

A treia ieste căm adevărat, și ne dăe ea ceea ce nici înșiși membrii sei n'au și n'au avut niciodată, pentru că hotărîrile sale ortografice nu sunt urmate mai vîrtos decîtără cei ce le-au adus; prin urmare ieste cu înțeles lucrul, dacă hotărîrile aceste nu împun în toată greutatea ce li s'ar cuvenî.

Pe urmă, am mai putea adauge faptul, că ortografia fonetică nu corpul atât de grav al Academiei a dat-o publicului, ci faptul s'a petrecut întors: publicul a dat-o Academiei.

Afirmările aceste, vezi bine, nici pe departe nu au gîndul d'a înlătura un alt fapt, că maturul corp are să mai vorbească în ale ortografiei. Iel trebuie să vorbească tocmai în virtutea greutateii sale. Și nu ie îndoiială, că fiecare român va lua act cu deosebită mulțumire despre zisele Academiei.

Alătura cu premisele de mai sus vom pune o constatare cu privire la școală.

Vine un băiat spre exemplu din Brașov la Blaj sau la Arad, ori din contră, de unde aduce cu sine un fel oare care de scriere. Sau, să mergem mai departe, și să privim la tinerimea din unul și acelaș institut, în care lucrează mai multe puteri didactice. În împrejurările de astăzi ieste cu neputință, ca profesorul să nu audă dela elevul nedumerit câte-un răspuns puțin învescitor ca acesta: *Mă rog, d-le profesor, io am învățat altfel la domnul X . . .*

Singur răspunsul acesta ieste d'ajuns, ca să constatăm, că nimenea nu șinte mai mult trebuința d'a unifica ortografia, decît noi dascălimea dela toate soiurile de școale, câte le mai avem din grația lui Dumnezeu și a oamenilor.

Pentru asemenea motive subsemnatul s'a aflat

indemnă se facă mai multe propuneri ortografice într-una din Conferențele din urmă ale corpului profesoral dela Institutul pedagogic din Caransebeș. Propunerile, făcute în deosebi cu privire la părerile ortografice divergente, poate vor interesa și pe alți colegi profesori și învățatori primindu-le sau propunând altele în locul lor. Le împărtășesc în următoarele puncte:

1. Litera *ă* nu se scrie. Se scrie *u* final și fără semn în cuvinte ca vechiu, unchiu, cotoiu, puiu, adică în toate vorbele, unde voim să facem prin scriere o deosebire întră singular și plural. În vorbe ca plai, obicei, ș. a. unde pluralul este plaiuri, obiceiuri, ș. a., *u* este superflu. Verbul *voiu*, pentru deosebire de pronumele *voi*, se poate scrie cu *u*, deși acest *u* nu se pronunță nici aici, nici în cele de mai sus.

2. Semnul scurtării *ș* și *ș* nu se întrebuițesc, după regula: *u și i dela sfârșitul cuvintelor, precum și i dela început ori mijloc urmat de o vocală, se rostesc de jumătate*, — cu excepția foarte rară a vorbelor compuse din două sunete precum și a vorbelor ca soeru, soeri, negru, negri, unde nici că e posibilă exprimarea fără *u* și *i* întreg.

3. Cuvintele derivate din obicei, vecie, pace și altele asemenea, se scriu *obișnuit, veșnic, pașnic*, ș. a. (Revista nouă a d-lui Hașdeu, împreună cu alte reviste, folosească felul acesta de seris).

4. Se înseamnă *i* la începutul vorbelor, dacă se aude, și scriem: iepure, ieri, ieste, ieram, ieu ș. a.

5. Sunetele *ea* și *oa* se scriu cu literele sunetelor, din care se compun.

6. Accentul grav se folosește la *i* accentuat în terminațiunea *ie*: împărăție, împărății; verzie, verzii.

7. Se folosește accentul grav la persoana a treia singular a perfectului simplu la toate patru conjugările: *lucră, șeză, trecă, sfârși*.

(Cine a citit cu elevii o narațiune mai ales, unde ieste des întebuițat și prezentul și perfectul simplu dela conjugarea întâiu, fără ca autorul narațiunii să facă deosebirea grafică între *ă* și *ã* din *lucră* și *lucrã* ș. a., se va fi convins despre necesitatea punctului de mai sus).

8. Accentul grav se poate întrebuița și la infinitivele scurte dela conjugarea II. și IV., asemenea și la timpurile formate cu ajutorul acestor infinitive: a ședă, a greși; voiu ședă; aș greși.

9. Sunetul *ă* (în afară de persoana 3. sing., perf. simplu dela conj. I., vezi punctul 7.), se înseamnă cu *ă* sau *ě*, căutându-i-se originea, fără a merge la limba latină, prin *flexiune* (adecă punând vorba în nominativul sing. sau plural, în infinitiv, sau în indicativul prezent), prin *derivațiune* și prin *analogie*. Când nu găsim originea prin nici unul din aceste trei mijloace, sunetul *ă* se scrie cu *a* și deasupra semnul scurtării. Scriem: făcând, măr, pâr; răutate; mă (după analogia lui *te*) ș. a.

10. Sunetul *â* se scrie cu *a*, *e* și *i*, punându-

li-se deasupra circumflexul. Originea i-se caută prin mijloacele înșirate în pt. 9. Vom scrie: laudând, culegând, urind (ca verb d'a IV. conj.), vinzare ș. a. Dacă nu-i găsim originea în chipul arătat, îl scriem cu *a* și accentul circumflex.

11. Sunetul *â* din terminațiunea *ânt* a vorbelor se scrie pretutindenea cu *e* și circumflex după analogia multelor neologizme ca regulament, parlament, regiment, departament, compliment, stabiliment, fragment, curent, sentiment ș. a. Scriem: mormânt, mormânturi (deși avem morminte), învățământ, învățământuri; vânt, vânturi; pământ, pământuri ș. a.

(În contra punctelor 9, 10 și 11 susțin câți-va din extremii fonetisti: să se întrebuițeze pentru fiecare sunet al limbii române un singur semn, și întrebuițează deocandată pe *ă* și pe *î*, eliminând pe *ě*, pe *â* și pe *é*. La aceasta se pot observa: Dacă întrebuițează odată *ă*, pentru consecvența ar trebui să folosească pe *ă* și nu pe *î*. Mai încolo, a folosi un singur semn de fiecare sunet, după cele afirmate la pt. 7, mi-se pare imposibil. Și infine dacă învățăm atâta gramatică la școală, de ce să nu-i tragem folosul?! De ce să nu ne bucurăm, că putem să punem tinerimea în poziție d'a face nițică filologie fără ca să-și înceardă din cale afară facultatea intelectuală?! Elevii scriind fac mereu repetiții, și pe calea asta multe forme gramaticale se întipăresc și reîntipăresc în mintea lor. Avem așadar deosebit interes pentru menținerea punctelor trei din urmă).

În consecvență vom scrie pronumele scurtate: *ami, âți, âși, âl* ș. c. l. Ear prepoziția *în* și cuvintele compuse cu *în* le vom scrie cu *i* și circumflex, după analogia neologizmelor.

12. Lipsa lui *â* dela pronumele personale scurtate nu se înseamnă. Scriem: *mi-a zis* (nu 'mi-a zis), *ți-a crezut* (nu 'ți-a crezut) ș. a.

(Apostroful, arătând lipsa lui *â* la pronumele pers. scurtate, se poate vedă în publicațiunile Institutului tipografic din Sibiu. Apostroful în cazurile de față ni-se pare de prisos, pentru că n'avem numai pronume pers. întregi, ci avem și scurte, și suntem necezițați a le trata și pe aceste în rând cu cele întregi. Poate ar fi mai cu rațiune a pune apostroful la cuvintele de genul feminin când le articulăm, să scriem prin urmare: *cas'a, frumoas'a*, în loc de *casa, frumoasa*, — dacă cineva s'ar mai înfierbenta pentru cel repozat).

13. Șuerătoarele *ș* și *ș* se scriu cu *s* și *t* provăzute în jos cu sedilă.

14. Însă *z*, pentru care există literă corespunzătoare în alfabetul latin, se scrie cu *z* pretutindenea: *zic, verzi, Dumnezeu; zamă, varză; poezie, fiziologie, muzică, roză* ș. a.

(Alfabetul s'a simplificat astfel prin delăturarea lui *đ*, a lui *ł* și a lui *ŕ*, trei litere cu semn, și pe deasupra, niște litere, după opiniunea multora, nu prea estetice).

15. Consonantele se duplică în vorbele *massă*, *cassa*, pentru a le deosebi și prin scriere de *masă*, *casă*.

17. Liniuara, între două vorbe sau mai multe, se pune pentru a arăta, că le pronunțăm într'un cuvânt; dar între vorbele compuse din două sau mai multe vorbe *exprimând o singură noțiune*, nu se pune liniuara: *primăvară*, *bunăvoință*, *deocamdată* ș. a.

Din punctele speciale de până acum putem scoate ușor regulile generale cunoscute, că:

a) sunetele, pentru care găsim litere corespunzătoare în alfabetul latin, se scriu cu litera corespunzătoare; ear

b) sunetele, pentru care nu găsim litere corespunzătoare în alfabetul latin, se scriu cu literele adoptate în punctul precedent și cu semnele cunoscute (la punctele speciale).

E. Hodoș.

Păpușa lui Georgiță.

(Nuvelă)

Amicului meu G. St. Mich.

(Fine).

IV.

A trecut mulți ani de atunci

George Vișunescu e student în anul al treilea la medicină. Toți prietenii lui îl iubesc și-l laudă. Profesorii îi adresează în toate ocaziunile elogiuri și îl dau de exemplu. În împrejurările mai dificile și cestiuni mai complicate, micul Georgiță de altă dată este însărcinat cu limpezirea situației și executarea lucrărilor.

Cu toate acestea n'a uitat încă păpușa cea frumoasă, care a fost primul lui stimulent la învățură. Acele reamintiri ale copilăriei, neadormite în mintea lui, îl făceau adese ori, trecând cu câte un bun prieten pe dinaintea vr'aniului magazin de păpuși, a i zice rizând:

Uite, păpușa asta scamănă cu fetița pe care mi-a cumpărat-o mama și de care ți-am vorbit.

Și făcându-i o salutare caraghioasă trecea înainte rizând cu prietenul său.

O mică resbunare planuia el de mult timp contra măicuței sele, și diferite obstacole s'au opus pentru realizarea acestui scop. Era în ajunul sărbătorilor de Crăciun, când el crezută că ocazia i s'a presintat. Toată lumea alerga în dreapta și în stînga pentru diferite preparațiuni. Preocuparea lui însă cea mare era surpriza ce voia s'o facă măicuței sele. Dorea ca pe lângă alte daruri, ce i le va aduce de anul nou, să-și pună în execuție vechiul său plan de resbunare. Când cugeta la această surprisă, nu se putea abține, cu toate că acum era un băiat mare și absolut al facultății de medicină, de a nu ride cu

o satisfacție copilărească ca pe timpul, când voia să însuflețească păpușa pe care o iubea așa de mult.

V.

Prin ceea-ce tinărul George Vișunescu atrăgea mai cu deosebire atențiunea camarazilor sei, era plăcerea ce el o simtea de a studia cât putea mai adăuc cestiunea ipnotismului. Voia să vadă cu ori ce chip, până unde se pot ridica minunile omului ipnotizat. De aceea se sacrifică foarte mult pentru a putea dobândi cunoștințele cele mai întinse.

O ocaziune îi dede prilejul de a face una din cele mai serioase experințe. Printre neamurile sele, avea o verișoară, care era foarte primitoare la asemenea încercări. Asupra ei găsi el cu cale ași devalu această știință, fiind încredințat că va putea înlătura ori ce pericol și va dobândi un succes complet.

Măicuță, îi zise el în ajunul anului nou, te vîd în totdeauna că ești mulțumită de modul cum îți fac studiile și de ostenele pe cari mi le depun. Ca să pot a te încredința mai mult că nu te-ai înșelat în apretierile tale, voi să-ți dau o probă evidentă, că pe drept mi-aduci aceste laude. Fată ce am pus de gând. Eu, grație oboselilor mele am putut reuși să fac pe ori care femeie să adoarmă și să îndeplinească tot ceea ce voiu zice, și deștepându-o să numai aibă cunoștință de ceea ce a făcut.

Măi ștregariule, îi zise măicuța sa surizînd, ce-mi vorbesc mi-mofturi, crezi tu că acum e ziua păcălitorilor?

Bine mamă, îi răspuse el rizînd, dacă nu vrei să crezi îți voi proba. Doresc ca din Tincuța să fac ce oiu pofti, și ca să te convingi mai bine că nu ne-am înțeles, nu-ai de cât să o previi.

Doamna Vișunescu, ridea cu plăcere de cuvintele lui George, fără a le da nici o importanță. Curioasă fiind însă să vadă ce va face îi zise:

Eu sînt gata să fac cu tine rămășag pe ce poftesci, dacă ceea ce îmi spuni va fi adevărat.

De acord măicuță, răspuse el cu grabire.

A doana zi seară domnișoara Tincuța și încă câte-va intime ale casei, veniră la serata, care doamna Vișunescu o da.

Măicuță, zice tinărul nostru doctor, momentul de a mă ținea de cuvânt a sosit. Vrei să-ți dovedesc că am câștigat prinsoarea?

Bucuros copilul meu, răspuse dînsa surizînd.

Atunci Georgiță își aruncă privirile fixe la verișoara lui și în curînd reuși de a o ipnotisa.

Această reprezentație fu din cele mai atîngătoare. Atât doamna Vișunescu, cât și celelalte persoane cari ascultau și vedeau mișcările Tincuței se spăriară. Cu toții crezură că în adevăr e nebună.

Gesturile, răspunsurile, strigătele și amenințările ce le adresa tuturor, îi făcură să rămână înmărmuriți.

Tinărul nostru doctor, vîzînd că gluma lui a mers puțin cam departe zise:

Dragă măicuță nu te speria, eată că o fac pe scumpa verișoară să-și vină în fire.

În scurt timp domnișoara Tincuța le întinse mâna la toți cu aceeași voioșie, făcându-i să ridă, dar fără ași aduce aminte de cele ce se petrecuseră. Întrebată fiind de aceia cari asistaseră la această scenă, răspundea surizând:

La lăsați-me în pace cu glume de felul acesta, voiți să mă supărați ved eu.

Nici de cum scumpa mea verișoară, ceea ce spun d-nealor e foarte adevărat. Ai fost ipnotisată de mine.

Și întorcându-se către măicuța sa îi zise rizând:
„Ei, scumpa mea mamă, așa e că mi-am răsunat; că mi-am satisfăcut. Îți aduci aminte cum rideai de mine acum câți-va ani cu păpușa, înaintea căreia mă puneai să spun poezii și tot ceea ce șciam, zicându-mi că astfel îi pot da viață. Ei bine, acum am făcut și eu din Tincuța o păpușă și păcălindu-te, ne-am achitat. Intru cât privește câștigul prinsoarei ce am făcut, nu-ți cer alt-ceva de cât să-mi dai păpușa, care a contribuit intru mult de am putut să-mi iau cu succes tesa. Ași dori ca această păpușă căreia îi păstrez un vecinic suvenir, să fie tot așa de norocoasă și copiilor mei, deacă mă voiu însura și voiu avea moștenitori.

În urma acestor cuvinte s'a ridicat câteva toaste în sănătatea lui, urându-i multă fericire și bun succes pe „grea drum” al vieții; ear păpușa cea frumoasă, a făcut aceleași minuni și cu copiii lui Georgiță, după cum a făcut și cu băiatul doamnei Vicsunescu, care a apucat să-și mângâie nepoții în deplină mulțumire.

(Românul).

Ion Drinceanu.

Ce poate face unirea și frățietatea.

Seleuș, 8. Febr. 1891.

Nu e mult, decând și în comuna noastră *Seleuș*, viața soțială a luat cu totul altă direcțiune.

Mai nainte viața soțială era moartă, nu ai putut afla defel unu lângă altul; n'ai putut afla unu la unu, lucrând pentru unu și acelaș scop. Urmarea a fost că toate trebile, fie comunale, fie bisericesti, fie școlare mergeau înderăpt. Încotro numai te întorceai, auziai, vedeai și pipăiai răul.

Fie-care se întreba că oare pentru ce, și până când tot așa. Fie-care arunca vina pe celalalt; deși fie-care putea să vădă că vina e a tuturor, de oare-ce nu e unu lângă altul la lucru, ci fie-care luca singur, și zis este că: „Unde-i unu nu-i putere” din contră: „Unde-s doi puterea crește.”

De vre-o câți-va ani însă încoaci, se pare că a început a sufla și peste comuna noastră vântul binecuvântării: se pare că a zis o voce prea puternică: „Destul astfelu de aci încolo altă cale.”

Și într'adevăr minune. Toate au apucat pe o cale bună: comuna politică, comuna bisericească.

Trebile școlare, ba și singuraticii economi, au luat altă față, s'au îndreptat în toate privințele, așa d. e. comuna politică, carea mai nainte înnota datorii cu miile — azi dispune de bani gata;

Comuna bisericească, carea mai nainte avea datorii pasive cu sutele, azi laudă Domnului, dispune de bani gata și a cumpărat și pământe.

Asemenea școala este bine frecventată, progresul îmbucurătoriu, învățatorii regulați plătiți s. a. Chiar și singuraticii economi au cu totul altă purtare. Aprinderile, care mai nainte erau la ordinea zilei; furturile, cari mai nainte erau lucruri de toată ziua; bătăile și omorurile de odinioară — toate acestea au încetat pedepșin.

La acestea toate s'a ajuns numai și numai prin aceea, că locul desbinării, sfășierii, invidiei personale și altor păcate și rele de odinioară — acum le-a ocupat cu totul *unirea și frățietatea*.

Întrând aceste virtuți în organele comunei noastre, a intrat și binecuvântarea.

Preoții locali sânt, între sine adevărați „frați în Christos”; ear față cu frați credincioși adevărați „părinți.”

Învățătorii, 3 la număr, sânt un spirit în 3 corpuri.

Primăria comunală asemenea e un spirit în mai multe corpuri.

Neguțătorii și comercianții încă trăesc în bune relațiuni unii cu alții. Preoții trăesc în bune relațiuni cu învățătorii; acestia în bune relațiuni cu primăria comunală; primăria cu neguțătorii, și așa mai departe până la poporul econom, carele știut este că e un corp nevinovat.

Unire generală!

Din această unire a rezultat îndreptarea lucrurilor, precum am arătat cam în treacăt mai sus; Din această unire o să rezulte mâne poimâne formarea unui cor vocal. De asemenea tot product al acestei uniri și frățietăți au fost și interesantele concerte arangiate cu puteri unite în anul trecut și curinte.

Primul concert ce s'a dat în anul trecut cu elevii de școală sub conducerea învățătorului *I. Bojin* a produs cele mai frumoase impresiuni asupra participătorilor, făcând a se accepta cu mare dor un al doilea concert, carele s'a și dat de către „Soțietatea de cântări” din loc în 31. Ianuarie a. c. tot în localitatea școalei și tot sub conducerea învățătorului *I. Bojin*.

Acest concert încă a succes peste așteptare și a fost foarte cercetat, măcar că în seara premergătoare au fost concerte în doae comune învecinate.

Aci las să urmeze programul:

1. „Fiica și mama,” esecut. de cor. școlariilor.
2. „O seară în Reșinari,” poezie declamată de un școlariu.

3. „Suspiniul floarei,” esecut. de cor. școlarilor.
4. „Fata și mama,” esecută de cor mixt.
5. „Copila română,” declam. de Dșoara M.

R. Guțu.

6. „Românul,” esecut. de corul mixt.
7. „Știi tu,” solo esecut. de Dșoara Rosalia Putnic.

8. „Din șezătoare” esecut. de cor mixt.

9. „Vânătorul,” esecut. de ambe corurile.

Urmează apoi piesa teatrală:

„Vecinătatea periculoasă,” comedie într'un act de Trocar.

Persoanele:

Petecescu, croitoriu, Dl Mich. Popenariu.

Săftica, epitropisită lui, Dna Lucreția Bojin.

Zamfira, modistă, Dșoara E. Iancoviciu.

Golcau, tiner neguțătoriu bogat, Dl Iosif Guțu.

Ionită, servitoriul lui, Stefan Popoviciu.

Toate piesele, esecutate cu destulă precisiune, au fost ascultate și aplaudate cu viu interes.

Totașa și piesa teatrală carea a fost foarte aplaudată.

Mulțămirea era generală, nu de puține ori s'a auzit exclamându-se: „Cum a stat satul nostru nainte și cum stă acuma.”

Interesant a fost și modul cum a fost infrumșetată sala de concert respective de joc; pe părți jur împrejur au fost afișate covoare (cilimuri) care din care mai frumoase. Scena a fost asemenea numai din cele mai frumoase covoare, toate făcute cu multă măiestrie de țeranele noastre.

Prospectul cel mai frumos ce și-l poate omul închipui, a fost acela de a vedea această scenă, cu cortina ridicată lăsând a se vedea aci micuții îngerași, aci mărișorii îngerași.

Concertul s'a început cam la 9 oare și a durat până după 11 oare, după aceea s'a continuat petrecerea de joc, carea a durat până la 5—6 oare, când toți s'au despărțit ducând cele mai frumoase impresiuni și plăcute suvenirii.

Laudă, onoare și mulțămită celorce au îngrijit și conlucrat, într' carii se numără în primul loc învățătorii și preotul tiner, cari n'au cruțat nimic numai ca lucrul să casă bine.

Laudă, onoare și mulțămită stimatelor Doamne și Domnișoare, care au binevoit a primi angajamentul, n'au infrumșetă concertul și au înălțat valoarea lui.

Respect, onoare și mulțămită și tuturor Stim. Domni, Doamne și Dșoare, cari au binevoit a ne face onoare cu prezența Domniei-lor la concertul nostru.

In fine laudă și onoare acelora, cari au primit și păstrează unirea, egalitatea și frățietatea.

Venit la cassă a fost 55 fl. 50 cr.

Cheltueli au fost 37 fl. 50 cr.

Prin urmare prisos . 18 fl. — cr.

care venit curat mai mult ca sigur, că se va destina pentru înființândul cor vocal.

Suprasolviri s'a primit cu mulțămită dela Dni: I. Boronca notariu com. în Nicolinț 1 fl. 50 cr., Nedelcovicu neguțătoriu în Nicolinț 50 cr., Wilhelm Adler et Sohn, Karlsdorf 4 fl. 50 cr., Mor. Freischberger neguțat. în loc 3 fl. 50 cr., Mateiu Boliianțiu not. com. în loc 50 cr. și N. I. Ciurcu, librariu în Brașov trimis 1 fl. La olaltă 11 fl. 50 cr. Pentru care aducem stimaților donatori și pe această cale căluroasă mulțămită.

B.

La fondul de pensiuni al preoților.

Onorabilă Redacțiune!

Colegiul preoților din tractul Bisericii-Albe; constituindu-se azi, după terminarea actului de alegere a deputaților clericali pentru sinodul protopresviteral, — într'o conferință sub presidiul M. O. D. Iosif Tămășel, papoch în Vrană, — în scopul pronunțării sele asupra Memorandului colegiului preoțesc din tractul Mehediei în cestiunea fondului de pensiuni pentru preoți, — a adus în unanimitatea preoților adunați în număr de 19 următorii

Conclus:

Uni Colegiul preoțesc al tractului Bisericii-Albe întrunit astăzi, aproabă întru toate Memorandul colegiului preoțesc din tractul Mehediei în cestiunea fondului de pensiuni pentru preoți, autorizând biroul a înăinta acest conclus pe calea oficiului protopresviteral, către proximal sinod eparchial spre binevoitoarea aprețiare, și al comunica și cu organul eparchiei noastre spre publicare.

Iam, din conferința celegiului preoțesc al tractului Bisericii-Albe ținută la 7. Februarie 1891.

Iosif Tămășel,
președintele conferinței.

Sofroniu Avramescu,
notariul conferinței.

Sinodul protopresviteral al tractului Ciacova.

Conform convocării publicăte în Nr. al „Foaiei diecesane” sinodul protopresviteratului Ciacova s'a ținut Duminecă în Ciacova sub președința Părintelui Administrator Aureliu Drăgan și a decurs în cea mai bună ordine, luându-se toate conclusele cu unanimitate afară de unul, și participând toți deputații sinodali afară de doi.

După verificarea unanimă a deputaților s'a restaurat sinodul alegând de notari pe învățătorii: Iuliu Dragomir din Banloc și pe Trifon Ardelean din Voitec, s'a cetit apoi raportul oficiului ppreviteral carele după unele dorințe, făcute din partea Dlu deputat Vincenț Pop și aprobate și de sinod, s'a luat la cunoscință. După aceea s'au ales în comitetul ppre-

teral preoții: *Petru Cherla* paroch în Banloc, *Nicolae Popa*, paroch în Foeni; mireni: *Iuon Ionaștu*, asesor cons. în Caransebeș, Dr. *Lazar Simon*, avocat în Ciacova, *Danil Cereguț*, învățătoriu în Lighed și *Petru Doboș*, învățătoriu în Partoș. În epitropie s'au ales preotul: *Zacharie Dina* și mireni: *Simeon Miloș* și *Trailă Marta*. În comisiunea școlară preotul: *Paul Cimponeriu* și mireni: *Stefan Alexa* și *Iuliu Dragomir*.

În fine președintele a prezentat un statut pentru înființarea unui fond ppviteral, fără ca să se însărcineze comunele bisericesci, care statut s'a primit cu plăcere de întregul sinod.

Consiliul de direcțiune al institutului de credit și de economii „Albina” în Sibiu cu cea mai profundă durere aduce la cunoștință, că mult meritatul seu președinte Domnul

Elia Macelariu,

consiliariu reg. guvernial în pens., membru fondator al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, precum și membru ordinar al comitetului „Asociațiunii” dela înființarea ei până în prezent, deputat congresual și sinodal, asesor consistorial, fost deputat dietal, președinte al comitetului parochial al bisericii gr. or. din suburbiul Iosefin în Sibiu, membru al comisiunii comitatense și al consiliului cetățenesc etc. etc.

în al 71. an al etății sale, în urma unui morb repentin, în 8/20. Februarie 1891. la 9 oare dimineața, fiind împărțășit cu sântele Taine, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului.

Inmormântarea s'a săvârșit Duminecă în 10/22. Februarie a. c. la 2 oare după amiază din locuința decedatului, strada Schewis Nr. 9., în cimitierul gr. or. din suburbiul Iosefin spre repaus etern.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Varietăți.

Societatea română de lectură din Caransebeș ține adunarea generală ordinară Duminecă în 24. Faur (8. Martie) a. c.

Hymen. D. *Ioan Popoviciu* din Caransebeș, ales preot în *Opatița* s'a încredințat cu Domnișoara *Maria*, fiica Dnului Administrator protopresviteral *Aureliu Dragan* din Ghilad.

Felicitățile noastre cele mai sincere mirilor!

Hymen. D. *Aureliu Nemoian*, cleric abs. din Vasiova și Domnișoara *Ana Logojan* din Nicolințul-Mare își serbează cununia în 21 Faur st. v. la 3 oare după amiază

Concert împreună cu Teatru aranjat de „Reuniunea de cântări gr. or. română din Nicolinți”, sub conducerea Dnului diriginte *Pau Farca*. Mercuri la 13/25 Faur a. c. în ospetăria Dnului *E. Bauer* în Alibunari. Programa: „Motto”. 1. „Marșul român”, cor de bărb. de *Vidu*. 2. „Fata și mama”, cor de bărb. de *N. Carabaș*. 3. „Marșul economilor”, cor de bărb. de *C. Porumbescu*. 4. „Junimea parisiiană”, cor de bărb. de *Adam*. 5. „Cisla”, operetă comică de *C. Porumbescu*. Urmează apoi piesa teatrală: *Paracliseriul* sau *Florin și Florica*. Persoanele: *Florin*, tiner țeran, Dl *P. Farca*. *Florica*, tineră orfană, Dșoara

E. Caiman. *Colivescu*, paracliseriu, Dl *D. Petcu*. În fine jocurile: „Bătuta”, „Călușeriu” și „Hora călușerilor”.

Adunarea despărțământului reuniunii învățătorilor. P. t. membrii ai despărțământului Făget al reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului se invită prin aceasta la a doua ședința pe *Vineri în 22. Faur a. c. st. v.* la oarele 8 a. m. în sala școlii confesionale gr. or. române din Făget. Programul e cel stabilit în ședința primă. Făget în 13. Faur 1891. *Sebastean Olariu*, protop. ca preș.

Necrolog. *Timoteu Belba*, învățătoriu român gr. or. din *Prisaca*, în ppviteratul Caransebeș, a reposat *Vineri în 8/20. seara* în al 45. an al vieții și după un servit de 27 de ani ca învățătoriu. Inmormântarea s'a îndeplinit Duminecă la 2 oare după amiază celebrând preoții: *Petru Stan* din *Prisaca*, *Dionisie Popoviciu* din *Tincova* și *George Popoviciu* din *Zăguzeni*, eară cântările îndatinate le-au executat învățătorii: *Nicolae Savu* din *Sacul*, *Pavel Jurchescu* din *Ruginosul*, *Damaschin Daicoviciu* din *Căvâran* și *Maxim Dalea* din *Zăguzeni*. La finele ceremoniilor funebrele Părintele *Dionisie Popoviciu* a ținut o cuvântare, în care a descris viața reposatului plină de merite pe terenul școlar.

La inmormântare a participat întreg poporul din *Prisaca* și din *Zăguzeni* și multă lume din comunele învecinate. Pe reposatul îl deplânge soția nemângăiată *Maria*, născută *Semântă*, cu carea a dus viața conjugală fericită 26 de ani.

Învățătoriu *Timoteu Belba*, deși era din preparandia veche din miliție, prin studiu și prin stăruință neobosită a devenit unul dintră cei mai distinși învățători ai diecesii Caransebeșului. Pelângă aceea era de un caracter firm și dotat dela natură cu o inimă foarte bună. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Necrolog. În 24. Ianuarie a. c. s'a mutat la cele eterne tinerul de bună speranță *Iosif Miclea*, pedagog de cursul al II. în Caransebeș în etate de 20 ani. Fiul dnu învățătoriu *Ioan Miclea*, din comuna *Iertof*, după lungi și grele suferințe în decurs de 3 ani. Ceremoniile funebrele le-a îndeplinit Prea On. Domn *Filip Adam*, Protopresviterul Bisericii-Albe, asistat încă de 6 preoți pelângă preotul din loc și 4 învățători, și petrecut mai de toți credincioșii din comuna sa natală *Iertof*. Cuvântarea funebreală a rostit-o Prea On. D. Protopresviter, descriind prin cuvinte alese și foarte nimerite ce simț și sufer părintii decedatului prin repozarea fiului lor iubit, speranța bătrânelor lor. — Fie-i țărina ușoară!

Nr 37. ex 1891.

Concurs.

Înființându-se școală confesională gr. or. română în comuna *Ciuta*, protopresviteratul Caransebeșului, se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu cu termen până în 10. Martie a. c. st. vechiu când se va ținea și alegerea.

Emolumente:

1. Salariu în bani gata 130 fl.
2. Doisprezece Hectolitri de cucuruz în boabe à 5 fl. Hl. 60 fl.
3. Pentru scripturistică 10 fl.
4. Pentru conferințele și adunările generale ale reuniunii învățătorilor 10 fl.
5. 3 jugere pământ parte arătoriu parte fânaț numit la gura otarului și *Poiana lui Filip*, ce aduce un venit curat 20 fl.
6. Patruzeci și opt de metri de lemne de foc, din care are a-se încălzi și școala, în valoare de 72 fl.
7. Grădina școlii ce aduce un venit anual 15 fl.

8. Dela înmormântări cu liturgie unde va fi poftit 40 cr, ear la înmormântări fără liturgie 20 cr.

Dela recurenții, care vor reflecta la acest post se cere ca să aibă calificăciunea prescrisă, să-și trimită recursele instruate în regulă la P. On. Oficiu protopresviteral în Caransebeș și să se înfătoșeze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica parochială.

Ciuta, din ședința comitetului parochial ținută în 9/21. Faur 1891.

[8] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

Concurs.

Pe baza ordinăciunii Venerabilului Consistoriu diecesan din 19. Ianuarie 1891. Nr. 3353. B. ex 1890. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan la parochia de clasa a III. pelângă neputinciosul paroch Isac Iancovicu din **Broseni**, ppviteratul Orăviții, comitatul Căraș-Severin, cu termen de recurgere și de alegere pe ziua de *Duminecă în 17/29. Martie a. c.*

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

A treia parte din toate venitele parochiale ale parochului veteran Isac Iancovicu.

Ceice doresc a ocupa acest post sânt avisați a-și trimitte recursele lor conform prescrișelor Stat. org. bisericesc și regulamentului pentru parochii — adresate comitetului parochial — Prea On. oficiu ppviteral în *Oravița*.

În fine rscurenții sânt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Broseni, în 10/22. Faur 1891.

[7] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Alexandru P. Popovicu*, administrator protopresviteral.

Concurs,

Pentru întregirea postului de învățătoare la școala română gr. or. din **Voivodinți**, în ppviteratul Vârșetului, se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele sânt următoarele:

1. Salaru fix anual 300 fl.
2. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
3. Scripturistica 4 fl.
4. 16 metri de lemne în natură.
5. Cortel liber.

Ceice doresc a ocupa acest post vor subșterne recursele lor provăzute cu atestatele prescrișe la oficiul protopresviteral gr. or. rom. al Vârșetului în *Mercina per Varadia* și sânt poftite a se presenta în comună.

[10] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Popovicu*, protopresviter.

Nr. 32. ex 1891.

Concurs.

În conformitate cu ordinăciunea Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 16/28. Ianuarie a. c. Nr. 3512. Ș. ex 1890. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățatoriu la școala confesională gr. or. rom. din **Mătnicul-Mare**, protopresviteratul Caransebeșului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumente:

1. Salaru în bani gata 300 fl.
2. Pentru conferințele învățătoresci și adunarea generală 12 fl.

3. Pentru scripturistica 12 fl.

4. Pentru servitoriul școalei 10 fl.

5. Dela înmormântări unde va fi poftit 50 cr.

6. Treizeci și doi de metri de lemne de foc, din cari este a se încălzi și sala de învățământ.

7. Doue jugere de pământ arătoriu cu un venit curat anual de 20 fl. și grădina școalei de 1/2 juger, ce aduce un venit curat anual de 10 fl.

8. Locuință liberă corespunzătoare în edificiul școalei.

Doritorii de a recurge la acest post sânt poftiți a dovedi că, pe lângă calificăciunea pedagogică, mai au calificăciunea formală de cel puțin 2 clase gimnasiale și a-și trimitte recursele instruate conform stat. org. la P. On. Oficiu ppresviteral în Caransebeș.

În fine recurenții sânt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica parochială.

Mătnicul-Mare, din ședința comitetului parochial ținută în 30. Ianuarie 1891.

[4] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

Anunț!

Acei p. t. domni, cari au primit dela noi „Călindariul Românului“ pe anul 1891. spre vnzare, sânt rugați a ne trimitte fără întârziere prețul lor.

Caransebeș, în 15/27. Faur 1891.

**Tipografia și
Librăria diecesană.**

[9] 1—1

Anunț!

Subscrisul am onoare a aduce la cunoscința publică, că mi-am deschis

căncelăria advocațională

în **Logojul-Român**, strada bucatelor.

[6] 2—3

Dr. Stefan Petrovicu.

Încheierea socoților

institutului de credit și de economii ca societate pe acțiuni „TIMIȘANA” în Timișoara
pe anul 1890.

Active.			Contul bilanțului.			Pasive.		
Casa în număraru	6650	21	Capital de fondare	50000	.			
Cambii	275048	15	Fond de rezervă	21156	09			
Împrumut hipotecariu	81837	60	Depuneri spre fructificare	238519	02			
Mobilier	35664		Cambii reescomptate	35984	—			
după amortisare de 10%	3566	320 98	Interese transitoare	4824	25			
Interese de reescompt anticipate	143	22	Dividende neridicate	255	—			
Giro Conto	105	57	Diverse conturi creditoare	154	07			
Diverse conturi debitoare	131	61	Profit curat	13344	91			
	364237	34		364237	34			

Sarcini.			Contul venitelor și al sarcinilor.			Venite.		
Interese ridicate și capitalisate	10514	—	Interese de escompt	25823	46			
Salariu	2125	—	„ după împrumute hipotecari	5900	74			
Contrib. erar. și comunală	1785	30	Provisiune	2	37			
Interese de reescompt	2154	24						
Contribuțiune după interese la depuneri spre fructificare	1051	44						
Chirie și spese de cancelarie	467	05						
Tipărituri și registre	185	80						
Competința de timbru	30	08						
10% amortisare din mobilier	35	66						
Inserate	27	30						
Porto	5	79						
Profit curat	13344	91						
	31726	57		31726	57			

Timișoara, 31. Decembrie 1890.

Emanni Unguriano,

director.

Ioan Miculescu,

contabil.

Gorgiu Trăilă,

Costa Maniu,

Ioan Istin,

Alexandru Crăciunescu,

membrii direcțiunii

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al venitelor și al sarcinilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă, le-am găsit în consonanță cu acelea și exacte.

Georgiu Crăciunescu.

Ioan Suciu.

Aureliu Popoviciu.

„TIMIȘANA” institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Timișoara:

1. acordă împrumuturi cambiale,
2. acordă împrumuturi ipotecare.
3. prevede afaceri de incasare,
4. primesc depuneri spre fructificare, după care solvesc 5% netto, contribuțiunea după interese o poartă institutul separat.

Banii pentru depunere spre fructificare se pot trimite prin postă la adresa institutului, și libelele de depunere se trimit cară prin postă.

[6] 1—1

Direcțiunea.

